

Reactie op Deltaplan BON

In een column las ik laatst dit citaat van Montaigne uit de 16^e eeuw: "Bij onderwijs is niets zo belangrijk als liefde en interesse voor de stof wekken, anders creëert men slechts met boeken bepakte ezels. Met slaag geeft men hen een zak vol kennis in bewaring. Maar om tot haar recht te komen moet die kennis bij ons wonen; we moeten er mee trouwen."

Prachtig dat iets van ruim 5 eeuwen geleden nog zo waar kan zijn. Een goede, enthousiaste leraar is degene die dat huwelijk sluit tussen kennis en leerling. Het gaat om een leerproces tussen leraar en leerling dat zich niet laat vangen in een kil economisch model. Helaas lijkt het daar wel heen te gaan. Een hogere arbeidsproductiviteit is de nieuwste onderwijsmode. Aan meer kwaliteit wordt veel lippendienst bewezen, maar boter bij de vis, daar ontbreekt het maar al te vaak aan.

Terecht heeft BON altijd gewezen op het belang van een goede leraar. En doet zij dat ook in het Deltaplan, Voorstel tot herstructurering van het Nederlandse onderwijs. Een stevige positie van de vakdocent is hard nodig. Hij of zij weet immers beter dan wie ook hoe het beste uit de leerlingen te halen. En dus baart het ook mij zorgen dat de kloof tussen bestuur en werkvloer groeit. Ik probeer er wel altijd voor te waken al te gemakkelijk de schuld te geven aan managers, grote besturen en nieuwe leervormen. Goede managers zijn nodig, waarbij het hun voornaamste taak is er voor te zorgen dat de leraar goed zijn vak kan uitoefenen. Grote scholen zijn geen probleem als ze maar kleinschalig van opzet zijn. Als leerlingen er maar zichtbaar zijn en weten dat ze meteen zullen worden gemist als ze niet komen opdagen. Nieuwe leervormen kunnen beter, effectiever en inspirerender zijn dan de oude, als de leraar maar aan het roer zit en niet een externe onderwijsadviseur van het bestuur.

Hét grote probleem is volgens mij, en dit is niet alleen het geval in het onderwijs, dat papier en protocollen de werkelijkheid meer en meer vervangt. De Inspectie, bestuurders, de overheid, politici: zij moeten kijken naar wat er gebeurt in de klas. De invoering van het competentiegericht management is daar een mooi voorbeeld van. Het kabinet en de projectmanager blijven maar beweren dat het goed gaat met de invoering. Tegelijkertijd worden docenten steeds minder enthousiast. Want veel ROC's vullen het competentiegericht onderwijs zo in dat leerlingen meer zelfstandig moeten werken. Voor de begeleiding daarvan zetten zij dan geen docenten in, maar onderwijsassistenten, ondersteuners en dergelijke; die zijn veel goedkoper. Niet de goede weg natuurlijk. GroenLinks ziet de meerwaarde die competentiegericht onderwijs kán hebben. De maatschappij is veranderd en dus ook de eisen die worden gesteld aan afgestudeerde mbo-ers. Het is alleen maar toe te juichen dat het onderwijs daar op inspringt. Maar zoals gezegd, het onderwijs wordt gemaakt door docenten. De invulling van het competentiegericht onderwijs kan niet zonder hen. Ik heb daarom een motie ingediend waarin werd geregeld dat de docententeams betrokken moeten worden bij de wijze waarop het cgo op hun school wordt ingevoerd. De invoering van het cgo zou niet van het management moeten zijn met zijn monitoringsinstrumenten en modellen, maar van de docenten. Zodat de kennis voorop staat, zodat de leerlingen les krijgen in plaats van zelfsturend aan de slag te gaan.

BON stelt voor om het onderwijsbudget primair ten goede te laten komen aan het primaire proces. Ik ben het daar van harte mee eens. Ons programma stelt dat het geld terug moet naar de klas. Niet naar reserves, niet naar dure bestuurderspanden, niet naar glossy folders, maar naar de docenten, naar de klas, naar de leerlingen. Daarnaast investeert GroenLinks structureel 2,5 miljard extra in het onderwijs. We willen met name de leraar beter belonen, begeleiden en bijscholen. En GroenLinks investeert in goede vroeg- en voorschoolse educatie, het uitbreiden van de Inspectie, en het tegengaan van de negatieve gevolgen van de vroege selectie in Nederland. GroenLinks wil meer kop- en schakelklassen, experimenteren met junior colleges. Ook hier overlap met de plannen van BON. Kortom: het verkiezingsprogramma van GroenLinks en het Deltaplan van BON

kennen vele overeenkomsten. Dat het na de verkiezingen maar tot een vruchtbare coalitie mag leiden.

Tofik Dibi,
Tweede Kamerlid GroenLinks